

Kommunala pensionärsrådet (KPR)

Plats:	Kommunfullmäktigesalen, Stadshuset
Datum:	2025-11-07
Deltagare:	Se punkt 1
Ordförande:	Per-Ola Grönberg
Sekreterare:	Anna Svedlund
Justerare:	Hans Lundgren
Övriga deltagare:	Erika Rosén, chef för kommunledningskontoret

1. Aktuella medlemmar i rådet – ordinarie och ersättare

Ordinarie:

Per-Ola Grönberg – ordförande
Jonny Bratberg – vice ordförande
Ulla Söderberg – ej närvarande rådsmedlem
Sigrid Ranglén – tjänstgörande rådsmedlem
Hans Lundgren – tjänstgörande rådsmedlem
Lena Nyström – tjänstgörande rådsmedlem
Anne-Chatrine Berg – tjänstgörande rådsmedlem
Berit Lusth – ej närvarande rådsmedlem
Mikael Rosén – tjänstgörande rådsmedlem

Ersättare:

Bengt-Åke Lindblom
Yvonne Thingström
Anette Thor
Eva Thorsell – tjänstgörande ersättare
Berit Lindqvist
Alvar Olsson

2. Protokolljusterare

Till justerare väljs Hans Lundgren.

Kommunledningskontoret

Postadress

Sandvikens kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

811 80 Sandviken

Besöksadress

Stadshuset, Odengatan 37

Telefon

026-24 00 00

Fax

026-27 39 80

E-post

kommun@sandviken.se

Hemsida

www.sandviken.se

Organisationsnummer

212000-2346

PlusGiro

3 22 28-9

3. Riktlinjer för färdtjänst

Från tekniska kontoret kommer trafikingenjör Andreas Fahlerantz och teknisk chef Erika Ågren för att informera om förslag till riktlinje för färdtjänst från Region Gävleborg.

Synpunkter man önskar framföra till remissvaret skickas via e-post till Andreas Fahlerantz senast 17 november 2025. Det finns ännu ingen tid satt för när riktlinjen ska beslutas utan kommer bli under nästkommande år. Riktlinjen kommer att beslutas i respektive kommunfullmäktige inom Region Gävleborg.

Bomresor, om man inte hinner avboka i tid som är senast 60 minuter innan. Nytt förslag är nu att man blir fakturerad en fast avgift om 300 kronor. Tidigare kunde man bli fakturerad den faktiska kostnaden.

Erika Ågren svarar här även på frågor som finns som senare punkter:

- Soprum i Österfärnebo
- Lingonbacken, där man önskar lägenheter.

4. Medborgarservice kommer för att presentera sitt uppdrag.

Från kommunens medborgarservice kommer enhetschef Helena Liljerehn och samordnare för finskt förvaltningsområde/kommunvägledare Nina Nurmesniemi:

Sandvikens kommun är finskt förvaltningsområde. Vi har tvåspråkig förskoleavdelning, modersmålsundervisning i skolan, äldreomsorg på en avdelning på Kremlan. Den är tvåspråkig eller om det bara bor finskspråkiga där så blir det endast finskspråkig. Det finns också finsktalande på andra boenden samt även stöd av språkkort om det inte finns finsktalande personal. Det finns en finsk förening som håller till på Valhalla. Det finns också träffar varannan onsdag som just startat på Kremlans äldreboende för alla sverigefinnar. Kommunen ordnar också andra aktiviteter inom finskt förvaltningsområde: 6 december firas Finlands självständighetsdag på Kulturcentrum. Valborgsfirande firas också på Kulturcentrum.

Rådet får också en genomgång gällande den breda variation av ärenden och arbetsuppgifter som hanteras av medborgarservice. Rådet får en genomgång av hela medborgarservice utvecklingsresa samt vilka steg man tar för att följa med i utvecklingen framåt.

5. Gällande omsorg

På mötet deltar från omsorgsförvaltningen verksamhetsutvecklare Sara Tysklind som nu kommer att vara en återkommande del som tjänsteman tillhörande rådet. Sara påminner om nästkommande Spridningsseminarium i Liv till åren som blir 18 november.

6. Utvärdering av rådet

Utredare Helena Bäckström från kommunledningskontoret deltar vid mötet då rådet ska genomföra utvärdering.

På februarisammanträdet i rådet så valdes när och på vilket sätt utvärderingen skulle göras.

Utvärdering görs på mötet och biläggs protokollet.

Rådet kommer att utvärdera varje år på årets sista möte.

7. Frågor som är pågående sedan tidigare

Användning av BJ-Arena – från maj till augusti

Av samtlig bokningsbar tid har 50 % bokats för skolidrott.

Seniorernas hus.

Kultur- och fritid kommer att bjuda in till ett husmöte och Per-Ola i egenskap av ordförande för rådet kommer att delta. Husmötet kommer behandla vad man vill och kommer göra med Valhalla som ett seniorernas hus.

Belysning och stol till fotvård.

Rådet har tidigare framfört att man upplever dålig belysning och stol på vissa boenden, t ex Ovansjögården. Sara Tysklind har tagit kontakt med enhetschef:

Omsorgen har inte någon skyldighet att tillhandahålla fotvård och frisör och får inte förespråka särskilda näringsidkare utan det behöver vara på initiativ av den som ska boka tjänsten. Ovansjögården har nu ett rum att vara i om man bokar in fortvård.

Vad behövs för att en avloppsbrunn ska vara godkänd?

Rådet har önskat att en fråga ställs till VGS gällande om det går att få specificerat vad som behövs för att en avloppsbrunn ska vara godkänd. Detta går enligt uppgift att få i Dalarna.

Svar från Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning:

En godkänd avloppsbrunn är en del av en avloppsanläggning som uppfyller de krav som ställs enligt miljöbalken och lokala riktlinjer. Den ska vara utformad så att den fungerar på ett säkert sätt för både människors hälsa och miljön.

Det finns olika typer av avloppsbrunnar beroende på vilken typ av avloppsvatten som ska tas om hand, hur många personer som använder anläggningen och om det är ett permanentboende eller ett fritidshus.

Vanliga typer av godkända avloppsbrunnar:

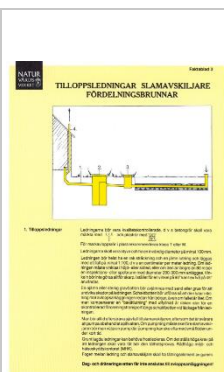
1. **Sluten tank för klosettatten (WC)**
 - Används ofta vid fritidshus.
 - Samlar upp toalettavfallet i en tät behållare som töms regelbundet.
 - Kräver tillstånd från kommunen.
2. **Trekammarbrunn för WC och BDT (bad, disk, tvätt)**
 - En vanlig lösning för ett hushåll.
 - Minsta volym är **2 kubikmeter** för ett hushåll.
 - Om man tillsätter **fällningskemikalier för fosforrening**, krävs en större volym – **minst 3 kubikmeter**.
 - Volymen måste anpassas om flera hushåll är anslutna.
3. **Tvåkammarbrunn för BDT-vatten**
 - Används när endast bad-, disk- och tvättvatten ska renas.
 - Kräver mindre volym än trekammarbrunn.
 - Kan kombineras med exempelvis infiltration eller markbädd för vidare rening.

Viktigt att tänka på:

Slamavskiljare ska motsvara kraven i Svensk Standard SS-EN 12566-1. I vardagsspråk kan man uttrycka det som att standarden ställer krav på att slamavskiljaren ska:

- Vara tät – inget får läcka ut i marken.
- Ha tillräcklig hållfasthet – den ska tåla belastning från jord och vatten.
- Ha rätt storlek och form – så att slammet hinner sjunka till botten och vattnet rinner vidare.
- Ha god avskiljningsförmåga – testas med plastkulor som simulerar partiklar i avloppsvatten.
- Vara CE-märkt – vilket visar att den uppfyller kraven i standarden.

Mer information om standarden finns publicerad på [Hav- och vattenmyndighetens hemsida](#)

[Tilloppsledningar slamavskiljare fördelningsbrunnar, faktablad 3 - Havs- och vattenmyndigheten](#)

Ladda ner dokument Faktablad 3, Tilloppsledningar slamavskiljare fördelningsbrunnar Pdf, länk till annan webbplats, öppnas i nytt fönster. Rapportnummer Naturvårdsverkets faktablad 3 Publiceringsår 2006

www.havochvatten.se

*En avloppsbrunn är **inte godkänd i sig själv**, utan bedöms som en del av hela avloppslösningen.*

- Det görs en bedömning utifrån platsens förutsättningar, antal användare och miljörisiker.

- Det krävs **tillstånd eller anmälan** till kommunen innan en avloppsanläggning får byggas eller ändras.

Närmare än så här har vi svårt att specificera vad som gäller eftersom förutsättningarna på fastigheter kan variera mycket.

Soprum i Österfärnebo

Tekniska kontoret har tagit över hanteringen från Sandvikenhus. Man funderar varför det inte längre går att slänga sopor som man gjort förut – locken är för tunga. Teknisk chef meddelar att det nu byggs ett modernt miljöhus i stället för att en vaktmästare ska behöva gå från ett sopkärl till ett sophus.

8. Aktuella frågor inkomna till mötet från pensionärsorganisationerna

Gällande bostadsanpassning

Fråga till KPR från en medlem;

Om en kommunmedborgare har behov av fysisk anpassning av sin bostad typ en ramp ska ansökan skickas till VGS. Med ansökan ska bifogas ett godkännande av åtgärden från den som äger bostaden. Detta är en tidskrävande och tung process för den som inte är van vid kommunal byråkrati.

Bättre vore om VGS handläggaren själv tar kontakt med hyresvärden, (som i nio fall av tio är Sandvikenhus) och hör om det är OK med bostadsanpassningen.

Bättre samordning mellan förvaltning och kommunalt bolag med andra ord

Önskar höra om KPR kan agera i saken.

Förvaltningschef för VGS har fått frågan och de kommer gärna i frågan till första mötet 2026 för då hinner de samråda med omsorgsförvaltningen i frågan.

Önskemål om lägenheter i tidigare Lingonbackens förskola

När ska den göras om till lägenheter? Nu betalas det pengar till Patron Uhurs förening. Lägenheter behövs där.

Teknisk chef meddelar att man har försökt sälja fastigheten via mäklare utan resultat.

Fråga om hyror på särskilt boende

Angående hyror på särskilt boende i kommunen

Det är dyrt att bo på äldreboende i Sverige. Enligt SPF Seniorernas nya rapport är hyrorna på äldreboenden i landet i genomsnitt 20 procent högre än i motsvarande små hyresrätter. I vår kommun har en lägenhet i särskilt boende i genomsnitt en hyra som är 33,1 procent högre än för en motsvarande liten hyresrätt.

För den som har behov av ett särskilt boende är det viktigt med tydlig information så det går att förstå vad man betalar för och varför. Vi konstaterar också att många har mindre kvar att leva på än Konsumentverkets fastställda belopp på skäliga levnadskostnader, när kostnaderna för det särskilda boendet är betalt.

Av denna anledning vill vi ha svar på följande frågor på nästa KPR

Svar från omsorgsförvaltningen på frågorna redovisas under respektive fråga:

- *I vår kommun är en lägenhet i särskilt boende i genomsnitt 33,1 procent högre än för en motsvarande liten hyresrätt. Vad beror den skillnaden på?*

Svar: Den av omsorgsnämnden beslutade hyresmodell har en så kallad utjämning som innebär att hyran till viss del jämnas ut mellan äldre fastighet och nyproduktion. Hyran har två delar, ett pris per kvadratmeter som för äldre- och demensboenden även innebär ett tillägg med fem kvadratmeter för del av gemensamma utrymmen samt en del så kallad standardjustering. Kvadratmeterpriset höjs i enlighet med allmännyttans höjningar. Standardjusteringen höjs i enlighet med konsumentprisindex.

- *På vilket sätt ger kommunen information om hyror och övriga kostnader kopplade till äldreboende och är det tydligt vad man betalar för och på vilka grunder?*

Svar: Biståndshandläggare och boendesamordnare ger information när bifall ges till särskilt boende och lägenhet anvisas. Avgiftshandläggare skickar ut avgiftsbeslut där det redovisas vad man betalar för inklusive de avgifter som grundar sig på inkomst.

- *Har kommunen ett lägsta belopp som den äldre garanteras ha kvar efter att samtliga kostnader kopplade till äldreboendet (hyra, mat, omsorg) är betalda? Hur står sig det beloppet mot Konsumentverkets rekommendation på 5 000 kronor kvar per månad?*

Svar: Regeringen fastställer årligen ett minimibelopp som är i år är 7 298 kr. Minimibeloppet ska täcka normala levnadskostnader tex matkostnader, hälso-sjukvård, klädinköp. Minimibeloppet och faktisk bostadskostnad ska förbehållas vid fastställande av avgift från omsorgsförvaltningen.

Minimibeloppet är på äldre-och demensboende 7 298 kr (för ensamstående över 65 år). 7 247 kr är minimibeloppet i ordinärt boende (för ensamstående över 65 år). Det är inte ett belopp du garanteras ha kvar när avgifter är betalda. Det är ett belopp som tas med i avgiftsberäkningen för att omsorgsförvaltningen inte ska ta ut för hög avgift för omsorg. Minimibeloppet ska, som vi skrev, täcka bla matkostnader.

Sen är det alltid avgiftsutrymmet som styr. Du kan max betala 2 642 kr i omsorgsavgift (år 2025) men har du ett lägre avgiftsutrymme, ex 755 kr, är det vad du betalar i omsorgsavgift.

[Så beräknas din avgift för vård och omsorg - Sandvikens kommun](#)

9. Årsplan

Beredning	Möte <small>(Tid om inget annat anges: KPR 9-12 – KFR 13-16)</small>
20 januari 15:00-16:00	13 februari
8 april 15:00-16:00	22 april
14 augusti 13:15-14:15	2 september
21 oktober 13:15-14:15	6 november

10. Övriga frågor samt att lyfta till kommande möten

Fråga gällande möjligheter att koppla upp föreläsare på länk till ett möte under våren att be föreståndaren för ett av Sveriges bästa äldreboenden berätta för oss hur dom jobbar. Det är Socialstyrelsen som granskat och betygsatt SÄBO över hela landet och detta är bland dom 3 bästa.

Rådet finner detta intressant till våren 2026.

Utvärdering – Kommunala Pensionärsrådet

2025-11-07

Sandvikens Kommun

Protokoll KPR 251107 inkl. utvärdering

(Signerat, SHA-256 CF769D4F0E0AE05D53B525305B41FE56DBFD51B344DDA29905CD00C0872A0A60)

Sammanfattning av rådets dialog gällande utvärdering

KPR februari 2025

Sandvikens Kommun

Protokoll KPR 251107 inkl. utvärdering

(Signerat, SHA-256 CF769D4F0E0AE05D53B525305B41FE56DBFD51B344DDA29905CD00C0872A0A60)

KPR februari 2025

5. Förberedelse inför utvärdering

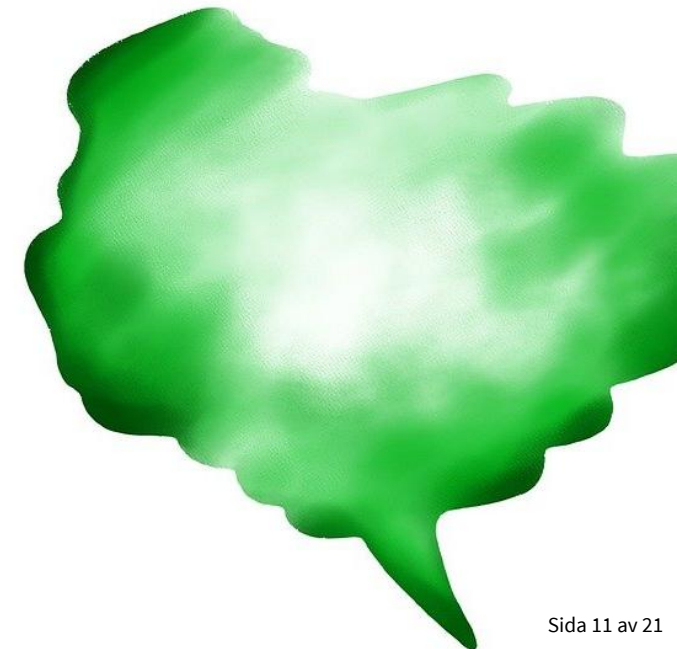
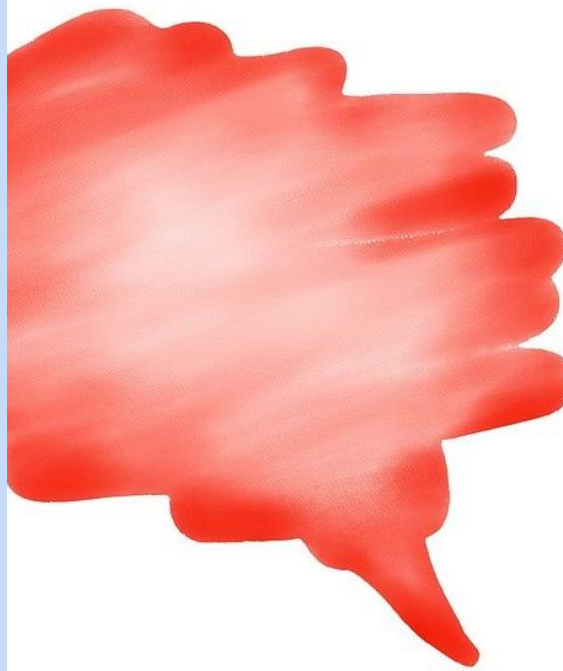
Vi arbetar med förberedelse inför utvärdering utifrån frågorna:

1. Vad har ni för förväntningar på utvärderingen?
2. Hur ser ni att den bör läggas upp?
 - Exempelvis; dialog i rådet, intervjuer, enkäter?
3. Vilka frågeställningar är viktiga att få med?

Vi kommer överens om ramen för utvärdering: Hur har det blivit efter flytt från omsorgen till kommunstyrelsen. Vad finns att skruva på och hur har det gått utifrån målen vi satte upp. Vi överenskommer att utvärderingen ska vara på mötet i november 2025. Rådet finner att man också ska utvärdera fortlöpande för att nå överenskommen möteskultur och struktur.”

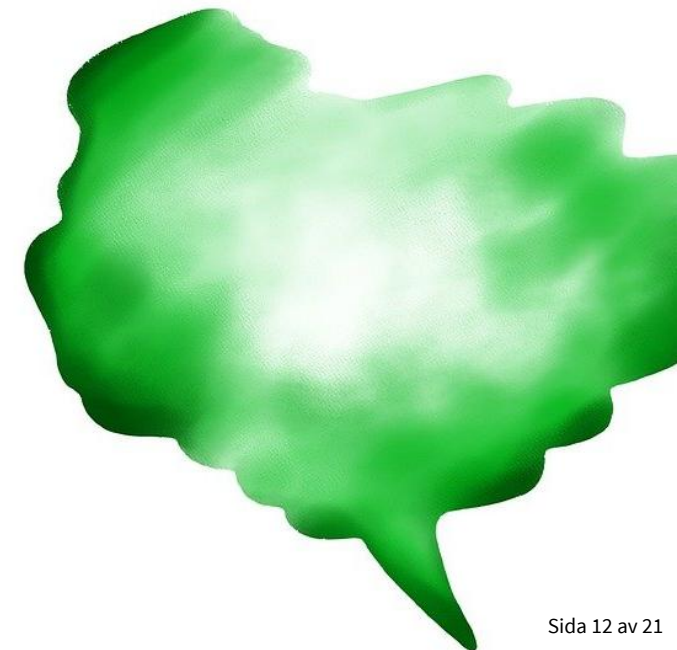
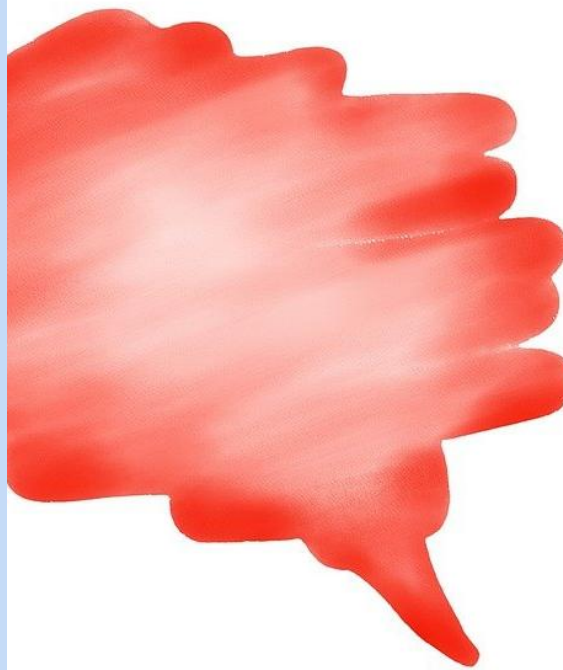
Förberedelse inför utvärdering

1. Vad har ni för förväntningar på utvärderingen?
2. Hur ser ni att den bör läggas upp?
 - Exempelvis; dialog i rådet, intervjuer, enkäter?
3. Vilka frågeställningar är viktiga att få med?

Sammanfattning av rådets dialog

- Det behöver gå mer tid för att det ska vara möjligt att göra en effektiv utvärdering. Lämplig tidpunkt är rådets sista sammanträde 2025.
- Utvärderingen bör ske i dialogform under ett sammanträde.
- Utvärderingen ska ta utgångspunkt i målsättningen om att vara en röst för äldre i Sandviken.
- Rådet tycker att överenskommelsen om **Struktur, kultur och beredningsgång** kan fungera som en bra utgångspunkt för utvärderingen.
- Det är viktigt med att löpande utvärderingsarbetet. Ständigt pågående dialog i rådet om hur vi kan göra saker bättre.

Kultur och struktur KPR

Sandvikens Kommun

Protokoll KPR 251107 inkl. utvärdering

(Signerat, SHA-256 CF769D4F0E0AE05D53B525305B41FE56DBFD51B344DDA29905CD00C0872A0A60)

Möteskultur

- Lyssna på varandra
- Respektera varandra
- Det är ok att tycka olika
- Fråga om något är oklart
- Högt i tak
- Rådet ska se till alla äldre
- **Mötena ska ge resultat!**

Del 1: Kultur

Upplever ni att ni lyssnar och respekterar varandra under mötena?

1 2 3 4 5

(1 = Inte alls, 5 = Mycket bra)

Har vi en kultur där det är okej att tycka olika och fråga om något är oklart?

1 2 3 4 5

(1 = Inte alls, 5 = I mycket hög grad)

Upplever ni att mötena ger resultat?

1 2 3 4 5

(1 = Instämmer inte alls, 5 = Instämmer helt)

Kommentarer:

- Medlemmarna upplever att rådet har ett bra samtalsklimat och kultur.
- Medlemmarna upplever att deras röster blir hörda, att det finns möjlighet att väcka frågor och tankar om högt och lågt och att organisationen på ett bra sätt ser till att rådet får svar på sina frågor genom att bjuda in representanter från berörda verksamheter för att informera i olika frågor.
- Ordet fördelas på ett bra sätt och alla har möjlighet samt visar vilja att vara med och bidra till mötet.
- Medlemmarna upplever att mötena har blivit bättre och mer givande sedan i våras, bl.a. för att en representant från omsorgsförvaltningen numera deltar vid mötena. Detta gör att många sakfrågor kan besvaras på plats.

Struktur

1. Syftet med rådet är att ge råd i frågor som berör äldre
2. Rätt frågor, relevanta frågor
3. Information vid behov
4. Återkoppling viktigt!
5. Viktigt att rådet kommer in tidigt i processerna

Del 2: Struktur

Hur tydligt upplever ni att rådets syfte är?

1 2 3 4 5

(1 = Mycket otydligt, 5 = Mycket tydligt)

Upplever ni att frågorna som lyfts i rådet är relevanta för äldre?

1 2 3 4 5

(1 = Inte alls relevanta, 5 = Mycket relevanta)

Upplever ni att rådet får tillräckligt med information?

1 2 3 4 5

(1 = Inte alls, 5 = Hög grad)

Upplever ni att rådet får tillräckligt med återkoppling?

1 2 3 4 5

(1 = Inte alls, 5 = Hög grad)

Upplever ni att rådet kommer in tillräckligt tidigt i processen?

1 2 3 4 5 (obs! 3.5)

(1 = Inte alls, 5 = Hög grad)

Kommentarer:

- Medlemmarna är överens om att rådets syfte är tydligt – att företräda äldre i kommunens frågor.
- Medlemmarna är eniga om att rådets möten har blivit bättre i takt med att strukturen blivit tydligare under årets gång.
- De frågor som hanterats av rådet under årets gång har känts relevanta. Tidigare har rådet mest hanterat frågor kring vård och omsorg, men nu har frågorna breddats vilket betraktas som positivt.
- Medlemmarna anser att rådet får tillräckligt med information och upplever att informationen är relevant, korrekt och kommer i rätt tid. Detta något som organisationen kontinuerligt bör arbeta för att bibehålla även framåt.
- Medlemmarna anser att rådet får god återkoppling. Mötena protokollförs på ett sätt som möjliggör god spårbarhet och att frågor kan följas upp under året.
- Det är svårt att veta om rådet kommer in tillräckligt tidigt i processer. Medlemmarna litar på att organisationen bevakar och tar upp frågor som är relevanta.
- Det sker ett kulturskifte i organisationen där fler och fler verksamheter börjar efterfråga dialog med rådet kring beslut som är relevanta för äldre.

Beredningsstruktur

Beredningsstrukturen syftar till att skapa möten som ger resultat

1. Frågor från rådsmedlemmar ska vara inlämnade senast tre veckor innan möten
2. Beredning av mötet sker två veckor innan
3. Dagordning skickas ut en vecka innan mötet
4. Kommunstyrelsens representanter i rådet är informationsbärare till den kommunala organisationen (nämnder)

Del 3: Beredningsstruktur

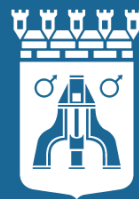
Hur upplever ni att beredningsstrukturen fungerar?

1 2 3 4 5

(1 = Mycket dåligt, 5 = Mycket bra)

Kommentarer:

- Medlemmarna upplever att beredningsstrukturen fungerar mycket bra.
- Påminnelse om att alla frågor ska skickas till både Anna (sekreterare) och Per-Ola Grönberg (ordförande). Skickas frågor fel kan de falla mellan stolarna eller bli fördröjda.

Sandvikens Kommun

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: PER-OLA GRÖNBERG

Datum: 2025-11-18 13:00

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

CF769D4F0E0AE05D53B525305B41FE56DBFD51B344DDA29905CD00C0872A0A60

Namn: HANS LUNDGREN

Datum: 2025-11-26 09:07

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

CF769D4F0E0AE05D53B525305B41FE56DBFD51B344DDA29905CD00C0872A0A60

Namn: Anna Svedlund

Datum: 2025-11-18 08:38

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

CF769D4F0E0AE05D53B525305B41FE56DBFD51B344DDA29905CD00C0872A0A60